

MORAŠICKÝ OBČASNÍK

obcí Morašice, Řikovice, Lažany a Višňáry

číslo 80 rok 2023

talovíny v úvozu u hřiště

petrklíče cestou k vodárně

sněženky a ladoňky v mechu

krokusy v zahradce

Přejeme
krásné jaro
při procházkách
naší přírodou...

podléška v Doubravě

sasanky v Zadním háji

blatouchy ve Višňárech

podběl na stráni u Fialy

PLÁNY NA ROK 2023

Vážení spoluobčané,
rádi bychom Vám představili naše plány na rok 2023.

- Největší akcí bude rekonstrukce vodovodu v Morašicích. V dubnu proběhne výběrové řízení na zhotovitele stavby. V 1. etapě 1. stavby se začne podél silnice na Makov a křižovatka na Vidlatou Seč, část na Františkách. U 2. stavby se musí počkat na stavební povolení kvůli změně vedení vodovodu. Stávající vodovod totiž vede přes soukromé pozemky a nový už bude pokládán do obecních pozemků. Dále proběhlo výběrové řízení na zhotovitele projektové dokumentace na 2. etapu rekonstrukce vodovodu na zbývající část obce. Rovněž proběhl výběr zhotovitele na projektovou dokumentaci na rekonstrukci čističky odpadních vod.

- Probíhá také projektová dokumentace na opravu mateřské školky. Řeší se zateplení, oprava střechy a oprava nevyužívané budovy C, která bude sloužit základní škole. Bude hodně záležet, zda dopadne dotace a v jaké výši.

- Ve spolupráci s Mikroregionem Litomyšlsko - Desinka proběhne letos kompletní výměna celé sestavy bezdrátového rozhlasu za nový systém s digitálním přenosem.

- Ve fázi přípravy je podání žádosti o dotaci na snížení energetické náročnosti veřejného osvětlení v našich obcích. Měla by se vyměnit stávající svítidla za nová úspornější.

- Také pokračují opravy zdi pod kostelem podél cesty a schodů.

- Zažádáno je i o dotaci na opravu nástupiště u autobusové zastávky a kontejnerového stání v Lažanech. Připravuje se i studie na úpravu parku v Lažanech.

- V bývalé škole v Říkovicih se opraví sociálky, protože tam nefungují správně odpady, a přitom se opraví i hlavní chodba.

UPOZORNĚNÍ

Upozorňujeme občany, kteří ještě nezaplatili poplatky za komunální odpad a za psa na rok 2023, že splatnost poplatků je 31. 3. Poplatek za prvního psa je 60 Kč a za každého dalšího 100 Kč. Za odvoz komunálního odpadu ve výši 700 Kč za osobu nebo za objekt.

Platby lze provádět v hotovosti na obecním úřadě v úředních hodinách, nebo lze uhradit bezhotovostně na účet obce č. 5321591/0100 s variabilním symbolem, který se skládá ze tří kombinací čísel:

- za psa: 1341 + 01 (Morašice), 02 (Lažany), 03 (Říkovice) a 04 (Višňáry) + číslo popisné XXX; pokud nemáte číslo popisné trojmístné, doplňte před čp. 0, např. 134101035;

- za odpady: 1345 + 01 (Morašice), 02 (Lažany), 03 (Říkovice) a 04 (Višňáry) + číslo popisné XXX; např. u čp. 12 je to 134503012.

Pokud budete provádět úhradu za odvoz odpadu a úhradu za psa převodním příkazem, proved'te každou platbu zvlášť se správným variabilním symbolem, abychom si mohli správně platby přiřadit.

ŠTĚPÁNSKÝ POCHOD

Ve čtvrtek 29. 12. 2022 se uskutečnil po delší odlce tradiční Štěpánský pochod do Toulouvcových Maštálí. Vyšlo se na něj 23 dospělých a 8 dětí. Počasí bylo příjemné a o občerstvení se postarali hasiči v jarošovské hospodě, kde jsme až do odjezdu autobusu pobesedovali. Tak letos mezi vánočními svátky se na vás opět těšíme!

Není nad procházku na čerstvém vzduchu...

BRUSLENÍ

Po vánočních svátcích se v úterý 27. 12. 2022 konalo bruslení pro naše občany. Zájemců o pohyb byl dostatek. Jedna třetina plochy byla vyhrazena pro hraní hokeje, na zbytku se volně bruslilo.

Litomyšlský zimní stadion jenom pro nás...

VARHANNÍ KONCERT

V podvečer 27. 12. 2022 se v kostele sv. Petra a Pavla uskutečnil varhanní koncert k příležitosti žehnání opravených varhan Varhanářskou dílnou rodiny Červenků. Na varhany skvěle zahrál varhaník pan Václav Uhlíř doprovázen zpěvem sopranistky paní Hany Medkové.

Paní Medková, pan Uhlíř a pan Červenka

OZNÁMENÍ

Od středy 12. 4. do pátku 14. 4. bude obecní úřad uzavřen z důvodu školení. K dispozici budeme na telefonním čísle 601 342 933.

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA OPĚT PŘEKVAPILA

Během letošní Tříkrálové sbírky vyšlo do ulic Litomyšle a okolních obcí zhruba 300 koledníků a 100 vedoucích skupinek. Snažili se, co jim síly stačily, aby navštívili co nejvíce místních domácností a popřáli štěstí, zdraví a požehnání do roku 2023. Na „oplátku“ obdrželi příspěvek do tříkrálové kasičky. Z každého malého příspěvku se pak zrodila ohromující částka. V letošním roce jsme opět dojati a překvapeni tím, kolik štědrosti jste vy všichni projevili. Společnými silami se podařilo vybrat **790 231 Kč** (766 631 Kč byl příspěvek do kasiček a zbytek je v bezhotovostních darech)! **Ve Vašich obcích se vybralo celkem 45 008 Kč, a to Morašice 29 308 Kč, Říkovice 11 250 Kč, Lažany 3 750 Kč, Višňáry 700 Kč.** V samotné Litomyšli naši koledníci vykoledovali 267 048 Kč, dalších 54 659 Kč přidali přidružené obce (Nedošín, Pohodlí, Suchá ad.).

Částka poputuje především na **zakoupení osobního vozu pro naše zdravotní sestry**, které ho využijí na cesty za pacienty. Dále půjde výtěžek na podporu rodin s dětmi v nepříznivé situaci k zajištění školních a kompenzačních pomůcek či k spolufinancování lyžařských výcviků a letních táborů. Podpoříme z ní také naše Dobrovolnické centrum.

Výsledku bychom nedosáhli bez pomoci ochotných koledníků, zázemí římskokatolické farnosti, originálních hudebníků ze skupiny Musica Krakela nebo drogerie dm, která nám letos dodala odměny pro vedoucí skupinek.

Všem ze srdce děkujeme!
Veronika Peterková, Farní charita Litomyšl

Všechny tříkrálové party odvedly kus práce! Děkujeme

PRVNÍ POMOC

Ve dnech 5. 1. a 23. 1. se uskutečnily Kurzy první pomoci pro občany obce Morašice a občany obce Říkovice. Cílem těchto vzdělávacích akcí je upozornit na naléhavost vzniklých poruch vědomí, které jsou s akutním akcentem ohrožení života. Včasná, adekvátní pomoc poskytnutá jakýmkoliv občanem je nenahraditelným vstupem pro přežití kohokoliv z obyvatel obcí.

Cílem Evropské resuscitační rady (ERC, European Resuscitation Council) je zachraňovat lidské životy zajištěním dostupnosti vysoce kvalitní resuscitace všem, kteří ji potřebují a toto poselství predikuje i Česká resuscitační rada v podmínkách České republiky.

Názorná ukázka na odvážném dobrovolníku...

...i na speciální figuríně.

Mezinárodní výbor pro součinnost v resuscitaci (křísení) vznikl za účelem záchrany více lidských životů po celém světě. Víze a poselství této instituce je realizována přes propagaci, šíření a podporu implementace postupů resuscitace a první pomoci na mezinárodní úrovni. Postupy jsou založeny na vědeckých důkazech, jejich transparentním vyhodnocením a konsenzuálním shrnutím dostupných poznatků. Proto je základním cílem kontinuální a periodické vzdělávání laické veřejnosti k prospěchu každého občana, který je postižený náhle srdeční zástavou. Život ohrožující srdeční zástava je determinovaná její okamžitým rozpoznáním ze strany laického záchránce, v našem případě občana Morašic nebo Říkovic. Následně okamžitě zahájenou laickou, základní kardio-pulmonální resuscitací, která je klíčem k dobré prognóze zhrouceného.

Dalším mezníkem pro smysluplnost řetězce přežití jsou právě realizovaná školení odborným lektorem Miroslavem Kušnírem, dlouholetým profesionálem. Snaží se vštěpit občanům schopnost rozpoznat srdeční zástavu a zahájit resuscitaci, přivolat zdravotnickou záchrannou službu, neprodleně provádět srdeční masáž, použít automatizovaný externí defibrilátor (AED). Obě obce ho budou pořízovat, a to vše z přesvědčivého důvodu naučit se poskytovat kardio-pulmonální resuscitaci – KPR.

Miroslav Kušnír, lektor

Zdroje:
Bossaert L, Chamberlain D. The European Resuscitation Council: its history and development. Resuscitation 2013; 84: 1291–1294. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.resuscitati-on.2013.07.025>.

Perkins GD, Neumar R, Monsieurs KG, et al. The International Liaison Committee on Re-suscitation – review of the last 25 years and vision for the future. Resuscitation 2017; 121: 104–116. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.resuscitation.2017.09.029>.

ZPRÁVY ZE ŠKOLKY

Zápis do Mateřské školy Morašice, okres Svitavy se bude konat ve středu 10. 5. 2023.

Konkrétní informace budou zveřejněny v dostatečném předstihu na stránkách školy.

Miloslava Benešová

VÝPADEK ELEKTRICKÉHO PROUDU

Rozsáhlý a delší výpadek elektrického proudu jsme zaznamenali v našich obcích 3. 2. přibližně kolem 16 hodin. Porucha nebyla pouze u nás, ale postihla i obyvatele celého kraje. Důvodem bylo velmi nepříznivé počasí, které způsobilo poruchy na vedení. Díky odborným a technickým pracovníkům jsme k síti byli opět připojeni druhý den k ránu. Tato situace nás donutila najít a použít svíčky, sirky a baterky. Budme rádi za to, že žijeme tady a nejsme bez dodávek elektrického proudu už několik měsíců.

Popadané stromy v místech elektrického vedení ve Višňárech

UKLIÐME ČESKO

Dne 1. 4. proběhne celonárodní úklid. I my se zapojíme během celého dubna a budeme rádi, když se přidáte a pomůžete při procházce uklidit naše obce od odpadků. Více informací na obecním úřadě. Děkujeme.

SPOLEČNÉ PLETENÍ POMLÁZEK

Velikonoční pletení pomlázek bude na Bílou sobotu 8. 4. Tímto zveme všechny, kteří se chtějí naučit uplést vlastní pomlázku. Sejdeme se u kostela, v případě špatného počasí na faře.

Jaroslava Němcová

SETKÁNÍ SENIORŮ

V neděli 16. 4. od 14 hodin se uskuteční setkání seniorů obcí Mikroregionu Litomyšlsko-Desinka v kulturním domě Skalka v Lubné. Občerstvení je zajištěno. Další informace na plakátech.

POZVÁNKA NA PÁLENÍ ČARODĚJNIC

Po loňské úspěšné akci se opět chystáme uskutečnit veřejné pálení čarodějnic. Sejdeme se v neděli 30. 4. od 18 hodin v zadní části na hřišti v Morašicích. Občerstvení zajištěno, s sebou jen něco na opékání a dobrou náladu.

VÝLET DŮCHODCŮ

Na úterý 9. 5. se plánuje výlet důchodců. Podrobnosti k akci budou včas upřesněny.

DEN MATEK

V úterý 16. 5. od 16 hodin zveme všechny maminky a babičky na posezení na obecní úřad. Vystoupí pěvecký sbor pod vedením paní Moniky Sychrové.

NOC KOSTELŮ

V pátek 2. 6. proběhne po celé republice tradiční Noc kostelů, do které se v Morašicích zapojíme. Nabízíme možnost účastnit se komentované prohlídky a celého kulturně-duchovního programu, který bude upřesněn na plakátech.

Jaroslava Němcová

MORAŠICKÝ TROJÚHELNIK

Letos uplyne 50 let od prvního motocyklového závodu Morašický trojúhelník. Na přání pamětníků a bývalých členů Svazarmu bychom rádi u příležitosti 50. výročí uspořádali vzpomínkový den na tuto akci.

Máte-li někdo nějaké materiály z let 1973-1977, kdy se závody v Morašicích konaly, prosíme Vás tímto o jejich zapůjčení. Doufáme, že nám bude počasí přát a sobotní den 17. 6. bude krásnou připomínkou těchto závodů. Další informace k programu budou upřesněny.

ZAPOMENUTÉ OVOCE?

Mirabelka Flotowova

V dosavadním průběhu našich povídaní o starých odrůdách ovoce jsme se drželi výhradně jabloní a hrušní. Nezastupitelné místo v zahradách, ve starých alejích i sadech ovšem mají i nejružnější druhy slivoní. Obecně platí, že slivoně se nedožívají tak vysokého věku, proto opravdu staré stromy v krajině nalezneme jen velice zřídka. I proto se může s vyšší pravděpodobností stát, že o některé staré odrůdy slivoní přijdeme nebo jsme třeba už přišli, protože je nikdo nestihl přeroubovat na mladý stromek. Než se pustíme do dnešní odrůdy, je třeba si vyjasnit několik pojmů, ve kterých odjakživa panují zmatky - totiž špendlík, myrobalán a mirabelka. Slivoň švestka a slivoň slíva jsou dva druhy slivoní, které obvykle pěstujeme. Ke švestkám, které není třeba blíže představovat, se snad dostaneme v nějakém z dalších dílů našeho seriálu. Pod slivoň slívu můžeme schovat v podstatě vše, co jsme zvyklí pojmenovávat názvy jako ryngle, blumy nebo slívy, což jsou jednotlivé poddruhy slivoně slívy. Mezi tyto poddruhy patří i špendlíky, které mají tvar švestky, ale jsou žluté, jdou od pecky a hlavně mají značně špičatou pecku, jež vedla k lidovému označení špendlík. Mezi poddruhy slivoně slívy patří i mirabelky. Ty mají také většinou žlutou barvu, ale mají pravidelně kulatý tvar a kulatou pecku, která se dobře odděluje od dužniny. Tyto dva názvy, špendlíky a mirabelky, se dnes nejčastěji používají pro slivoň myrobalán, což je odlišný druh, jehož kulturní odrůdy mají tradici pěstování spíše ve východní Evropě. Myrobalán se ovšem velmi často používá jako podnož, která má spoustu výhodných vlastností, ale také velmi ráda zplaňuje, takže všechna ta houští kolem silnic a cest jsou právě myrobalány, které vyrazily z kořenů

nejčastěji po zániku původních na ně naroubovaných švestek. Plody myrobalánů jsou pravidelně oválné, barevně velmi proměnlivé od žluté přes červenou až po temně fialovou. Nejdou od pecky a dužnina kolem ní je často kyselá.

Mirabelku Flotowovu vypěstoval z pecky odrůdy Perdrigon fialový kolem poloviny 19. století ovocnář Georg Liegl v Horních Rakousích a pojmenoval ji na počest drážďanského pomologa Gustava von Flotowa. Není nijak náročnou odrůdou, ačkoliv nejlépe se jí bude dařit na hlubokých, úrodných a výhrevných půdách. Mezi mirabelkami patří k těm nejbujnějším. Zprvu roste pěkně do výšky, až u starších stromů se koruna poněkud rozkládá. Plody jsou pravidelně kulaté, o průměru kolem 2,5 cm. Barva je žlutá až žlutooranžová, na sluníčku s načervenalým líčkem. Celý plod je krásně ojíněný. Dobře vyzrálé plody mají šťavnatou dužninu a sladce aromatickou příjemně přitřpklou chuť. U nevyzrálých plodů trpkost převažuje. Dužnina se dobře odlučuje od pecky, která je typická ostřejšími výrůstky. Zraje obvykle na přelomu července a srpna. Mirabelka Flotowova je vynikající na přímý konzum, ale i na zpracování formou zavařenin nebo kompotu.

Posledních několik stromů mirabelky Flotowovy dožívá u silnice mezi Újezdcem a Cerekvicí. Jiný její výskyt nám není znám. Ovšem záchranný krok formou přeroubování již proveden byl, takže k vyhynutí této mirabelky u nás prozatím nedojde.

Petr Zehnálek ml.

Malá velikost plodů je plně vynahrazena vynikající chutí

Na poměry slivoní jsou staré stromy mirabelky Flotowovy malebné a majestátní

NÁZVY NAŠICH OBCÍ

Víte, že v České republice najdete čtyři MORAŠICE?

Morašice (okres Svitavy)

- první zmínka o obci z roku 1145, nadmořská výška 355 m n. m., rozloha 12,42 km²
- 736 obyvatel, počet částí obce: 4, počet domů: 265

Morašice (okres Chrudim)

- asi 7 km západně od Chrudimi a 4 km jihovýchodně od Heřmanova Městce
- první zmínka o obci z roku 1226, nadmořská výška 292 m n. m., rozloha 13,01 km²
- 750 obyvatel, počet částí obce: 5, počet domů: 297

Morašice (okres Pardubice)

- v podhůří Železných hor, 7 km jihozápadně směrem od Přelouče
- první zmínka o obci z roku 1487, nadmořská výška 258 m n. m., rozloha 4,47 km²
- 93 obyvatel, počet částí obce: 1, počet domů: 60

Morašice (okres Znojmo)

- asi 20 km severovýchodně od Znojma
- první zmínka o obci z roku 1253, nadmořská výška 246 m n. m., rozloha 5,58 km²
- 231 obyvatel, počet částí obce: 1, počet domů: 122

Název LAŽANY má také více obcí:

Lažany (okres Blansko)

- 15 km od Brna
- první zmínka o obci z roku 1397, nadmořská výška 324 m n. m., rozloha 2,6 km²
- 417 obyvatel, počet částí obce: 1, počet domů: 149

Lažany (okres Liberec)

- 3 km severozápadně od Turnova
- první zmínka o obci z roku 1353, nadmořská výška 286 m n. m., rozloha 2,09 km²
- 228 obyvatel, počet částí obce: 1, počet domů: 84

Lažany (okres Strakonice)

- 7 km jižně od Blatné
- první zmínka o obci z roku 1384, nadmořská výška 506 m n. m., rozloha 3,22 km²
- 53 obyvatel, počet částí obce: 1, počet domů: 36

nebo částí obcí:

- **Lažany (Morašice)** – část obce Morašice v okrese Svitavy
- **Lažany (Skuteč)** – část města Skuteč v okrese Chrudim
- **Lažany (Černošín)** – část obce Černošín v okrese Tachov
- **Lažany (Hrušovany)** – část obce Hrušovany v okrese Chomutov

- **Lažany (Mezno)** – část obce Mezno v okrese Benešov
- **Lažany (Přestavlky)** – část obce Přestavlky v okrese Plzeň-jih
- **Lažany (Radenín)** – část obce Radenín v okrese Tábor
- **Lažany (Štědrá)** – část obce Štědrá v okrese Karlovy Vary
- **Lažany (Vyskeř)** – část obce Vyskeř v okrese Semily
- **Lažany (Štíhlice)** – zaniklá středověká osada a tvrzíště v katastru obce Štíhlice v okrese Praha-východ

ŘÍKOVICE S DLOUHÝM „Í“

Říkovice (okres Přerov)

- jihovýchodní část Olomouckého kraje, 9 km na jih od Přerova
- první zmínka o obci z roku 1274, nadmořská výška 204 m n. m., rozloha 3,88 km²
- 459 obyvatel, počet částí obce: 1, počet domů: 153

Proč jsou ale naše ŘÍKOVICE S KRÁTKÝM „Í“?

Dříve se Říkovice psali s dlouhým „í“, dnes je ale správně s krátkým „i“. Důvodem je údajně chyba na některém z úřadů v průběhu minulého století, kde pracovník napsal do oficiálních dokumentů naši vesnici s krátkým „i“. Zajímavostí je například, že oficiální název našeho sboru dobrovolných hasičů se píše s Říkovicemi, kde je stále dlouhé „í“.

Zdroje informací čerpány z Wikipedie

ČTEME Z KRONIKY MORAŠIC

Starí občané vypravují, že v dobách, kdy silnic nebylo, jezdívalo se od Litomyšle ku Vysokému Mýtu řečištěm řeky Loučné. Doba formánů zhasla postavením silnic, hlavně pak železnic. Obec naše jakož i jiné, byla přidržována v době robot stavěti silnice okresu. Tak například pomáhala obec naše i při stavbě silnice k Poličce i jinak. Okolo roku 1830 stavěna silnice z Tržku k Novým Hradům. Po roce 1840 stavěna silnice k Oujezdci, později k Lažanům. V roce 1879 počala stavba silnice k Seči a Cerekvicí. Náklad na tuto stavbu obnášel 12 tisíc zlatých. Při stavbě se zúčastnily obce: Morašice, Nová Sídla, Malé Sedliště.

Roku 1738 byla zavedena daň z kouření tabáku. Každý mužský od 16 let výše platil kuřáckou dávku 16,- kr. ročně, ať kouřil, či nekouřil.

V roce 1882 otevřena dráha podružná z Chocně do Litomyšle, čímž nastalo spojení s ostatními dráhami příznivější. V Tržku povolena pro naše okolí malá zastávka pouze pro osoby.

MASOPUST 2023

Velice bychom chtěli poděkovat naší základní škole, že na naši žádost změnili termín a čas a masopust přesunuli na odpolední hodiny. Nejmenší radost měli asi žáci, protože nepřišli o vyučování. Tolik diváků, kteří ocenili krásné představení všech tříd vždy vřelým potleskem, určitě bylo pro děti symbolem velké pochvaly. Také bychom chtěli poděkovat všem zaměstnancům školy, bez nichž by to nešlo, panu Nádvorníkovi. Zároveň děkujeme občanům, kteří se převlékli a zapojili do průvodu a také těm, kteří napekli dobroty na masopustní stůl. Od občanů stále přicházejí kladné a děkované pochvaly, a nás těší, že se akce vydařila a zase se v Morašicích něco dělo.

...pojedli a popili...

Ale to víte, že jo, teta.

Co říkáte teta?

Pěkně jsme se vystrojili...

...a hlavně jsme byli veselí.

Byl nás pěkný štrůdl!

VZPOMÍNKA NA FRANTIŠKA TOBKA, ITALSKÉHO LEGIONÁŘE RODÁKA Z LAŽAN

O tomto vlastenci, který položil život za naši svobodu, bylo napsáno dosti literatury, nicméně chtěl bych přiblížit čtenářům některé podrobnosti z jeho života, které jsem čerpal z vyprávění jeho sourozenců i z návštěvy míst, kde on působil. František se narodil 20. 4. 1896. Chodil do obecné školy v Morašicích a posléze do měšťanské školy v Litomyšli. Vynikal fyzickou zdatností a hlavně malířským talentem. Jeho obrazy zobrazují okolní přírodu, několik z nich vlastním dodnes.

Po ukončení školy odešel se svým bratrem Karlem na tzv. handel do německy mluvící Moravské Třebové, kde strávil dva roky. Bydleli u pana Ferdinanda Rausche na náměstí. Tento pán byl vlastníkem třípatrového domu a patřil k místní honoraci. V domě měl holičství a kadeřnictví. Oba dva chlapci mu museli pomáhat, uklízeli a dokonce i holili místní zákazníky. Šéf podniku se k nim choval nadřazeně, někdy i neurvale, tak jako celá sudetoněmecká společnost včetně spolužáků. Toto prostředí je utvrdilo ve vlastnictví, hlavně Františka, který se během pobytu velmi dobře naučil německy. Právě toto on později využil.

Přišla světová válka a všichni Tobkovi hoši byli odvedeni. Josef do Hališe, Karel do Vysokého Mýta a František jako nejmladší z nich do Rivy. Koncem května 1915 přechází se svým druhem, krajanem Štorchem frontu. Oba jsou zařazeni do výzvědného oddílu, který má za úkol mapovat pozice rakouských oddílů. František se zúčastnil známé riskantní akce po Gardském jezeře, kdy ze čtyř výzvědníků se jedině on zachránil, neboť díky jeho fyzické zdatnosti uplaval 3 km a dostal se k italským břehům. Jeho druzi buď zahynuli, nebo byli zajati, včetně Štorcha, který byl posléze popraven.

František byl povýšen na strážmistra a byl jako první zahraniční legionář vyznamenán italským řádem. Dále se zúčastnil bojů na italské straně jako československý legionář při těžkých zákopových bojích v Dolomitech. Jeden sestup ze zákopů se mu stal osudným. Spolu se spolubojovníky po těžkém dělostřeleckém přepadu z rakouské strany se zřítil ze skály a zahynul. Jeho tělo se nikdy nevrátilo do vlasti. Byl posmrtně vyznamenán jak italským královským dekretem, tak i prezidentem T. G. Masarykem. Tato vyznamenání jsou v pozůstalosti a vlastní je rodina.

Karel Zedníček

Pokračování v dalším čísle...

Bratr František Tobek z Lažan
u Litomyšle.
(Padl 24. září 1918 na ital. frontě.)

UŽÍVALI JSME SI POLOLETNÍ PRÁZDNINY

Půl roku za námi. Vysvědčení rozdána. Na 3. 2. připadají pololetní prázdniny. A právě tento den už řadu let jezdí zájemci naší školy na akci Ledová Praha. To abychom společně lépe poznávali naše hlavní město. Tentokrát nebyla ledová, ale místy pěkně popršela. Letos jsme měli několik nej... Poprvé jsme jeli autobusem. Dopravu nám totiž sponzorsky poskytla firma Iveco Czech Republic, a. s. Poprvé nás jelo 50, nejvíce v historii. Ted' už k tomu, co jsme mohli obdivovat. Z Černého Mostu jsme jeli metrem. Vystoupili jsme u Obecního domu a Prašné brány. V Celetné ulici jsme čas využili focením a zkoušením soch v Galerii světla a ocelových figurín. Ve 12 hodin jsme nedočkavě čekali na 12 apoštolů, kteří se schovávali za okýnky orloje na Staroměstském náměstí. Pokračovali jsme přes Karlův most, Kampu a „Nerudovkou“ na Pražský hrad. Tam už na nás čekaly dvě skvělé průvodkyně, které nám velmi příjemně předávaly informace o katedrále a Hradu. Sami jsme pak prozkoumali Zlatou uličku a Daliborku. Po Starých zámeckých schodech jsme seběhli do Valdštejnské zahrady a metrem jsme svištěli na Václavské náměstí. Silný déšť nám trochu pokazil naše tradiční „šopování“, ale i tak si žáci stihli nakoupit něco na památku a něco dobrého do břicha. Metro nás dovezlo opět na Černý Most. Přeběhli jsme na náš autobus a ujížděli jsme k domovu. Myslím, že jeden prázdninový den jsme si užili na 100 %. Tak zase za rok...

Stanislava Coufalová

Čekáme na apoštoly u Orloje

V Galerii ocelových figurín jsme se mohli i „projet“...

...a nasvačit u originálního stolu

Posloucháme výklad paní průvodkyně na Hradě

Máváme ze Zlaté uličky

SHREK V MORAŠICÍCH

V pátek 24. 2. mohly děti tančit a soutěžit se Shrekem a Oslíkem na tradičním karnevalu. Letos ho deváťáci připravili v duchu Shrekovy bažiny. Tomu napovídala i celá výzdoba tělocvičny, protože jste se rázem ocitli skoro v opravdové bažině. Při soutěžích děti běhaly bažinou v gumákách, sbíraly zlatáky, které ztratil Oslík, házely kroužky na dlouhý nos Pinocchia. Za všechny soutěže získal tým mrkev nebo cibuli. Kdo myslíte, že vyhrál? Dopadlo to nerozhodně, a tak si všichni účastníci mohli vybrat odměnu, která se jim líbila. Oslík se Shrekem odměnili i zajímavé zelené doplňky. A těch bylo! Náhdera! Po soutěžích a tanečním křepčení následovala „židličková“. Letos mezi třemi nejlepšími byla samá děvčata. Rychle jsme uklidili a už následovala karnevalová diskotéka, takže si program užili malí i velcí. K občerstvení byly připraveny langoše a párky v rohlíku. Za lahodné koláčky děkujeme firmě Nopek a za stylové Shrečí dorty paní Tobiáškové. Musím také poděkovat rodičům a příznivcům školy za podporu karnevalu a ostatních školních akcí. Bez Vaší podpory by to nebylo ono. Děkuji.

Stanislava Coufalová

KAZ - DORT

ZÁPIS DO PRVNÍ TŘÍDY MASARYKOVY ZŠ MORAŠICE

Zápis pro školní rok 2023/2024 proběhne ve středu 12. 4. od 14 hodin v budově morašické školy.

Pro školní rok 2023/2024 budou zapsáni do 1. ročníků základních škol děti, které dosáhnou šestého roku věku do 31. 8. 2023 a děti s odkladem školní docházky.

Všechny informace k zápisu (i odkladu) jsou na stránkách školy www.skolamorasice.cz.

Těšíme se na všechny děti, které přijdou na zápis do 1. třídy pro školní rok 2023/2024!

SBĚR

Sběr starého papíru ve škole proběhne koncem dubna 2023.

TÁBOR

Tábor pro rodiče a děti, aneb „V LESE ŘÁHOLCI“. Poslední místa si můžete ještě rezervovat na tábor pro rodiče a děti. Termín 30. 7. - 5. 8. 2023.

Bližší informace a přihlášky na telefonu Josef Coufal, 604 332 655.

MASOPUST V MORAŠICÍCH 2023

Letošní ročník masopustu byl výjimečný v mnoha ohledech. Po třech letech, kdy se kvůli proticovidovým opatřením nekonal, jsme ho opět uspořádali v pondělí 20. 2. Poprvé za celou dobu svého konání se uskutečnil až v odpoledních hodinách a společně se na organizaci podílela Masarykova základní škola a Obecní úřad Morašice.

Vycházeli jsme v 14.30 hodin od naší školy, kde laufr požádal pana ředitele Miloše Krejčího o svolení k masopustnímu průvodu. Zaspívalo se pár písní, vysvětlil se původ slova masopust a celá škola spolu s veřejností pokračovala za zvuků harmoniky pana Nádvorníka k obecnímu úřadu v Morašicích. Zde jsme opět požádali paní starostku Pavlínu Jarešovou o možnost projít vesnicí a na návsi uskutečnit hlavní program pondělního masopustu. Nezapomeňme, že tomuto slavnostnímu vyvrcholení předcházela důkladná příprava, na které se podíleli všichni zaměstnanci a žáci naší školy, zaměstnanci OÚ a místní občané. Ale nepředbíhejme...

Ve škole v měsíčním předstihu nejprve žáci vymysleli masopustní psaní, které se rozdávalo na návsi všem přihlížejícím. Jednotlivé třídy chystaly svá vystoupení. Ladily se kostýmy, aby byly zastoupeny všechny klasické masopustní masky. Malovaly se portréty jednotlivých postav, výjevy masopustu, tvořila se výzdoba ve třídách i v prostorách školy. Povíдали jsme si o tomto zvyku, který patří do nehmotných památek UNESCO. Nacvičovaly se tance a písně, pilovala se řeč uvaďečů apod. V pondělí se od rána smažily koblihy nejen pro celou školu, ale i pro širokou veřejnost. Po obědě se jednotlivé třídy začaly chystat, oblékat, malovat, fotit. Všechno bylo tzv. řečeno v plném varu...

Když se tedy všechny masky a celý průvod dostal na návsi, hodiny právě odbily 15.00 hod. a začalo pravé masopustní veselí. Hrála hudba, zpívaly se lidové písně, bylo nachystané výborné občerstvení, které zařizoval OÚ ve spolupráci s místními občany, respektive občankami, které napekly chutné dobroty, po kterých se okamžitě zaprášilo. Představovaly se jednotlivé masky, vystoupily třídy od nejmenších po nejstarší se svým programem, zazpíval školní sbor a celý program končil popravou kobyly, kterou nacvičil dramatický kroužek. Potom už se mohli všichni občerstvit teplým nápojem, ochutnat voňavou tlačenku či napečené sladké i slané pečivo. Vše se povedlo, vše se snědlo, počasí vyšlo, sešlo se hodně lidí, to je pro Morašice dobré znamení! Všem, kteří se podíleli na přípravě, moc děkujeme a budeme se těšit na příští rok...

Andrea Dušková

SCHŮZE HASIČŮ

Dne 6. 1. proběhla v páteční podvečer schůze sboru dobrovolných hasičů Říkovice. Starosta pan Tobiášek zhodnotil činnosti za minulý rok a představil plánované akce na tento rok. Poděkoval panu Jaroslavu Tašnerovi za dlouholetou činnost ve sboru předáním pamětní plakety. Nejdůležitější plánovaná akce bude 2. 9., kdy proběhne žehnání nového hasičského praporu našeho SDH Říkovice. Bližší informace budou upřesněny.

Pan Tašner dostává pamětní plaketu

PODZIMNÍ HOUBAŘENÍ

Konec loňského roku přinesl dlouho očekávaný růst hub i v našem regionu. Byly zaznamenány nálezy i vzácněji rostoucích druhů hub. Houby bylo možno sbírat i v listopadu, např. čirůvky dvoubarvé, lišky nálevkovité nebo šťavnatky. V Říkovicih se snažím mapovat růst hub v trase potoka od rybníka ve Višňárech po Václavky. Celkem se mi zatím podařilo určit 104 druhů. Nejvíce je outkovek (6 druhů), penízovek (5) a helmovek (4). Překvapil mě nález ryzců smrkových v příkopu u domu, dále naši nejedovatější houby muchomůrky zelené u silnice ve vesnici a šafránky červenožluté v údolí za vsí.

HŘIB HNĚDÝ – u nás nazývaný podhříbek. Jedná se o hojný druh hříbu rostoucího někdy ve velkém množství pod smrky nebo borovicemi. Je to výborná houba vhodná na všechny způsoby použití v kuchyni.

MUCHOMŮRKA ZELENÁ – naše nejedovatější houba. Barvu klobouku může mít od olivově žluté, žlutozelené až po sytě zelenou nebo hnědo-olivovou. Roste i ve variantě bílé. Nachází se většinou pod listnatými stromy.

KLOUZEK OBECNÝ – dobrá jedlá houba. Roste pod borovicemi v lese i mimo les. Hlava klobouku je celá slupitelná, rourky jsou žluté.

Za Mykologický klub Dolní Újezd připravil a nakreslil Josef Černý

HŘIB HNĚDÝ

MUCHOMŮRKA ZELENÁ

KLOUZEK OBECNÝ

Jak už tomu obvykle u fotbalového oddílu TJ Sokol Morašice bývá, začaly postupně od půlky ledna pravidelně navštěvovat školní tělocvičnu všechny kategorie, aby se probudily ze zimního spánku.

I přes ničivý požár, který před půl rokem postihl penzion Selský Dvůr v Daňkovicích, absolvovali muži na tomto místě klasické únorové soustředění, na kterém se sešli v hojném počtu.

Následná část přípravy byla přesunuta na fotbalové hřiště. V březnu jsou dále naplánovány dvě tréninkové jednotky a tři přípravná utkání na UMT v Litomyšli.

Jarní část sezóny odstartuje 26. 3., kdy muži přivítají na domácím hřišti tým TJ Tatra Mladějov na Moravě. Do ní muži nastoupí bez dlouholeté opory a nejlepšího střelce mužstva Bohumila Válka, který na vlastní žádost přestoupil do sousední Cerekvice. Rozpis zápasů a další důležité informace, včetně kontaktů pro Vaše případné dotazy, najdete na stránkách www.sokolmorasice.cz, případně na našich facebookových stránkách.

Dominik Štancil

Únorové soustředění mužů v Daňkovicích

CO NÁS ČEKÁ?

PLÁNOVANÉ AKCE

1. 4.	Uklidíme Česko
- po celý duben	16. 5.	Den matek v Morašicích
8. 4.	Pletení pomlázek na faře	2. 6.	Noc kostelů v Morašicích
16. 4.	Setkání seniorů v Lubné	3. 6.	Otevírání studánky
a kácení máje v Řikovicích
30. 4.	Pálení čarodějnic v Morašicích
i v Řikovicích	17. 6.	Vzpomínkový den
na Morašický trojúhelník
1. 5.	Prvomájový průvod a stavění
máje v Řikovicích	24. 6.	Dětský den v Morašicích
9. 5.	Výlet důchodců	5. 7.	Turnaj morašických čtvrtí

Bližší informace budou vždy upřesněny!

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Své významné životní jubileum oslavili naši spoluobčané:

65 let František Ropek
 Václav Radiměřský
 Jitka Kalibánová

70 let Miroslav Voříšek

75 let Josef Lněnička
 Jaroslav Beneš

80 let František Klejch

85 let Marie Lipavská

Všem blahopřejeme
a do dalších let přejeme hodně zdraví.

